

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ
МЕСЕЦ АВГУСТ 2008 г.**

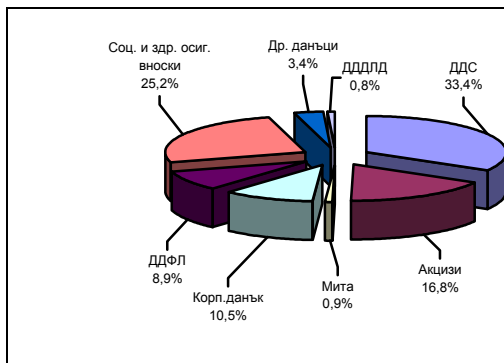

I. Основни параметри на консолидираната фискална програма¹ към август 2008 г.

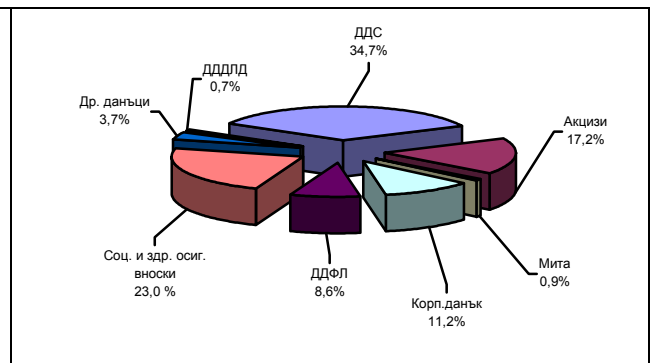
➤ **Приходите** по консолидираната фискална програма (КФП) за изтеклите осем месеца от годината са в размер на 18 630.3 млн. лв., което представлява 68.5 % от годишните разчети към ЗДБРБ за 2008 г. Съпоставени със същия период на 2007 г., приходите са нараснали с 22.2 %, или са постъпили с 3 389.2 млн. лв. повече.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет

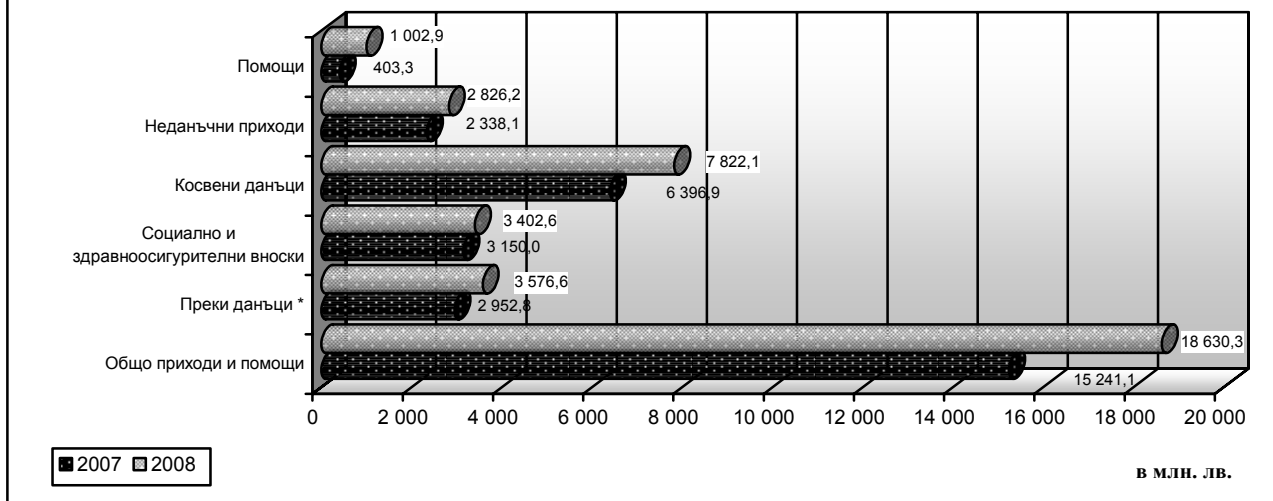
Август 2007 г.

Август 2008 г.

Приходи и помощи по консолидираната фискална програма към август 2007 г. и 2008 г.

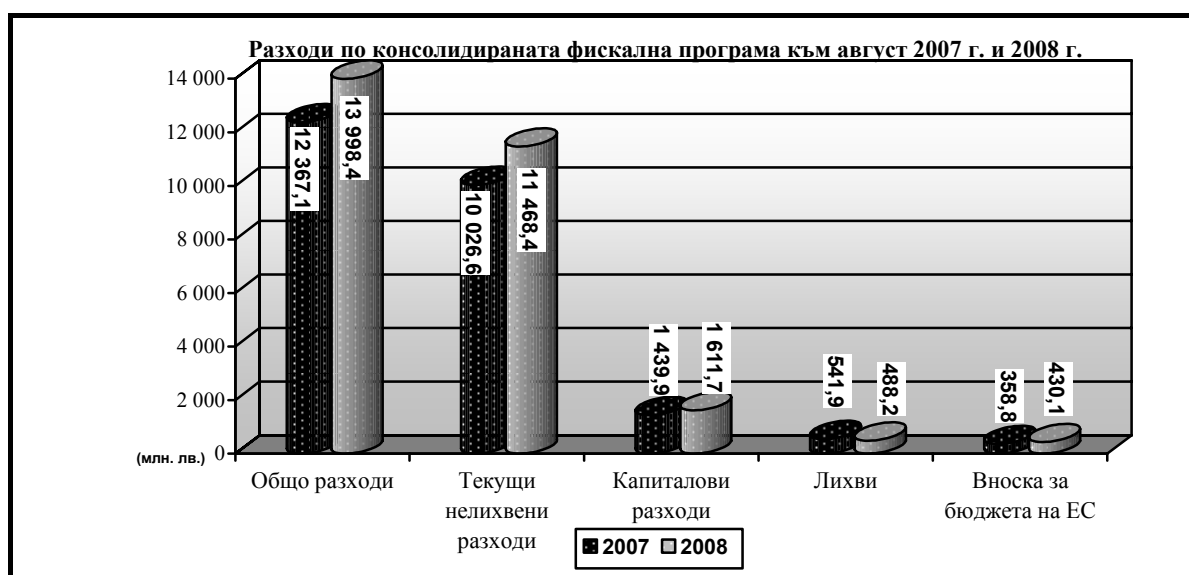

* С оглед изчерпателност на данните за целите на анализа в позицията „Преки данъци“ са включени и приходите от позицията „Други данъци“ – други данъци по ЗКПО и имуществени данъци

➤ **Разходите по консолидирания бюджет** (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС) към 31.08.2008 г. са в размер на 13 998.4 млн. лв., което представлява 55.2 % от годишния разчет.

¹ Обхваща републиканския бюджет и всички автономни бюджети – на общините, осигурителните фондове, ДВУ, БАН, БНР, БНТ, Висшия съдебен съвет, както и извънбюджетни сметки и фондове и други сметки на централно и местно ниво. Данните са на база месечните отчети на ПРБК.

Отчетените разходи по основните разходни групи към месец август 2007 г. и 2008 г. са представени на следната графика:

Частта от вноската на Република България за общия бюджет на ЕС, изплатена към август 2008 г. от централния бюджет възлиза на **430.1 млн. лв.**, което е в съответствие с изискванията на Регламент №1150/2000 на Съвета на ЕС, в т.ч.:

- вноска на традиционни собствени ресурси (мита върху промишлени и селскостопански стоки и такси върху производството на захар и глюкоза) – 100.6 млн. лв.;
- вноска на база данъка върху добавената стойност – 67.8 млн. лв.;
- вноска на база брутен национален доход – 230.1 млн. лв.;
- вноска за корекцията на Великобритания – 31.6 млн. лв.

➤ Към края на месец август **положителното бюджетно салдо по националния бюджет е в размер на 4 104.4 млн. лв., от европейските средства – 527.6 млн. лв., а общо по КФП – 4 631.9 млн. лв.** Освен доброто изпълнение на данъчните приходи по КФП за формирането на положителния баланс допринасят и постъпилите значими по размер аванси от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС, както и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, управляван от Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие", чието фактическо усвояване ще се извършва в съответствие с изпълнение на програмите. Освен това в началото на месец юли по републиканския бюджет бяха преведени 286.6 млн. лв. лихви по споразумението за уреждане на вземанията ни с Ирак от общо постъпилата сума в размер на 360 млн. щ.д. Също така е важно да се отбележи, че една голяма част от инвестиционните разходи, традиционно за последните години, се измества за втората половина на годината, за което допринасят, както сезонни фактори, така и някои особености на нормативната база при тържните процедури.

➤ **Фискалният резерв към 31.08.2008 г. е 11 544.3 млн. лв.**

II. Изпълнение на републиканския бюджет² към август 2008 г.

Изпълнението на основните показатели на републиканския бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити към 31.08.2008 г., съпоставено със същия период на миналата година и програмата е както следва:

Таблица³ №1

ПОКАЗАТЕЛИ	(млн. лв.)				
	Отчет август 2007 г.	Закон 2008 г.	Отчет август 2008 г.	Изпълнение спрямо 2007 г.	Изпълнение спрямо закон 2008 г.
Общо приходи и помощи	10 493.6	18 308.5	12 845.8	122.4%	70.2%
-Данъчни	9 024.7	16 741.3	10 947.1	121.3%	65.4%
Преки ³	2 627.7	4 558.6	3 135.0	119.3%	68.8%
Косвени	6 396.9	12 182.7	7 812.1	122.1%	64.1%
-Неданъчни	1 276.5	1 550.4	1 782.1	139.6%	114.9%
-Помощи	192.4	16.8	116.6	60.6%	692.6%
Разходи, трансфери и вноска за бюджета на ЕС	7 854.6	17 006.5	9 194.1	117.1%	54.1%
-Нелихвени	3 849.9	8 922.7	4 261.0	110.7%	47.8%
Текущи	3 245.9	6 747.4	3 578.3	110.2%	53.0%
Капиталови	604.0	2 175.3	682.6	113.0%	31.4%
-Лихви	534.6	663.8	477.6	89.3%	71.9%
Външни заеми	392.4	505.4	338.3	86.2%	66.9%
Вътрешни заеми	142.2	158.4	139.2	97.9%	87.9%
-Резерв за неотложни и непредвидени разходи ⁴		489.0			
-Трансф. др. бюджети	3 111.3	6 271.1	4 025.4	129.4%	64.2%
- Вноска за бюджета на ЕС	358.8	659.9	430.1	119.9%	65.2%
Бюджетно салдо	2 639.0	1 302.0	3 651.7		

➤ Приходи по републиканския бюджет

Постъпилите **приходи** по републиканския бюджет към края на месец август са в размер на 12 845.8 млн. лв., което представлява 70.2 % от планираните за годината. Спрямо същия период на миналата година приходите са нараснали с 22.4 %, или 2 352.2 млн. лв. повече.

• Данъчни приходи

Данъчните приходи за изтеклите осем месеца от годината възлизат на 10 947.1 млн. лв., което представлява изпълнение от 65.4 % на планираните разчети за 2008 г. и ръст от 21.3 %, или 1 922.4 млн. лв. повече спрямо същия период на миналата година.

✓ Косвени данъци

Общата сума на постъпленията от **косвени данъци** към края на месец август е 7 812.1 млн. лв., или 64.1 % от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. нива, като заемат значителен дял от 71.4 % в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на 2007 г. постъпленията в групата са нараснали с 22.1 %, или в абсолютна сума са постъпили с 1 415.2 млн. лв. повече. По видове косвени данъци, спрямо август 2007 г. са постъпили в повече 960.6 млн. лв. (23.0 %) от ДДС; 433.2 млн. лв. (20.6 %) от акцизи; 21.4 млн. лв. (18.0 %) от мита.

С най-голям относителен дял в данъчните приходи по републиканския бюджет е **данъкът върху добавената стойност** – 46.9 %, като отчетените постъпления са в размер на 5 134.5 млн. лв., или 62.7 % от годишния разчет.

² Републиканският бюджет включва централен бюджет и бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата.

³ В групата на преките данъци е включена и позицията „Други данъци“ по републикански бюджет с оглед изчерпателност на данните.

⁴ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложени разходи" се отразяват само данните по разчет, а разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

От 2007 г. в областта на облагането с ДДС бяха дефинирани две нови понятия – вътреобщностна доставка (ВОД), което замести режима износ за държавите-членки, и вътреобщностно придобиване (ВОП), което замести режима на внос от държавите-членки. В този смисъл, постъпленията от ДДС се формират като суми от внос от трети страни-членки на ЕС, събрани от митници, и от сделки в страната и вътреобщностни придобивания, постъпили по сметки на данъчната администрация.

Нетният размер на постъпилите приходи от ДДС от внос към края на месец август е 2 831.1 млн. лв., или с 596.1 млн. лв. повече спрямо същия период на 2007 г.

Постъпленията от ДДС при сделки в страната и ВОП възлизат на 2 303.4 млн. лв. Спрямо полугодieto на 2007 г. са постъпили с 364.4 млн. лв. повече, което се дължи на факта, че след присъединяването ни към ЕС и променената нормативна база през 2007 г., данъкът при ВОП стана изискуем на 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е извършена продажбата на стоката и така в началото на миналата година се наблюдаваше забавяне на плащането. За по-високия размер на постъпленията през тази година влияние оказват и по-големите сделки със страни-членки на ЕС в края на 2007 г. и началото на 2008 г., както и увеличеното потребление.

Приходите от акцизи за осемте месеца на годината са в размер на 2 537.5 млн. лв., или 66.8 % от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. и заемат 23.2 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. Промените в Закона за акцизите и данъчните складове за 2008 г. продължават линията за хармонизиране на българското законодателство с това в ЕС и са в съответствие с договорения с ЕК график за промени в нивата на акцизните ставки. През 2008 г. са увеличени акцизите на някои видове горива, въглищата, кокса, ел. енергията и цигарите.

Постъпленията от акцизи към края на месец август са формирани от следните основни стокони групи: горива (51.7 %), тютюневи изделия (39.5 %) и други акцизни стоки – пиво, спиртни напитки, кафе, пътнически автомобили и др. (8.8 %).

Постъпленията от мита към 31.08.2008 г. възлизат на 140.1 млн. лв., или 71.8 % от планираните в ЗДБРБ за 2008 г., като заемат 1.3 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на 2007 г., събраните мита към август 2008 г. са с 18.0 % повече. В стоконата структура на приходите от мита за периода януари-август 2008 г. четири основни групи – захар, автомобили, електрически машини и машини – имат дял от около 44.0 %. Водещи са постъпленията по глава 17 ”Захар и захарни изделия” с 19.1 % относителен дял и 26.7 млн. лв., като сравнено със същия период на м.г., има увеличение от 36.2 %. На второ място са приходите глава 87 от Митническата тарифа ”Автомобилни превозни средства”, които възлизат на 26.3 млн. лв. и имат относителен дял от 18.8 %. Следващата стоконна група, която дава 6.2 % от всички мита, е глава 85 - ”Ел. машини и апарати” с 8.7 млн. лв. и увеличение от 24.5 % спрямо края на август 2007 г. Митата, събрани от внос на стоки с произход от Китай възлизат на 37.9 млн. лв., формират 27.1 % от общия обем на митата за периода януари-август 2008 г. Следват ги приходите от мита върху стоки с произход Бразилия (27.6 млн. лв.) – 19.7 % от общо постъпилите.

✓ **Преки данъци**

Постъпленията в групата на **преките данъци** (вкл. и др. данъци по ЗКПО) за осемте месеца на 2008 г. са в размер на **3 135.0 млн. лв.**, или 68.8 % от разчета за годината. Спрямо същия период на предходната година приходите от преки данъци са нараснали с 19.3 % или са постъпили с 507.3 млн. лв. повече.

От корпоративен данък към края на август са постъпили 1 655.0 млн. лв. или 77.8 % от годишния разчет за 2008 г. Относителният дял на корпоративния данък в данъчните

постъпления по републиканския бюджет е 15.1 %. Спрямо август 2007 г. се отчита ръст от 25.9 %, което в абсолютна сума представлява с 340.9 млн. лв. повече. Положителният ефект от ниските данъчни ставки се очаква да продължи да влияе благоприятно в посока на увеличаване на инвестициите, подобряване на икономическата активност, намаляване на сивата икономика. Приходите от *корпоративния данък на нефинансовите предприятия (вкл. юридически лица с нестопанска цел)* към 31.08.2008 г. са в размер на 1 514.7 млн. лв., което представлява 78.5 % от разчета за годината. Постъпленията от *корпоративен данък на финансови институции (включително застрахователни компании)* към края на август възлизат на 140.3 млн. лв., или 70.9 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г.

Приходите от данък върху доходите на физически лица са в размер на 1 257.6 млн. лв., или 58.5 % от планираните със ЗДБРБ за 2008 г. и формират 11.5 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи.

По трудови правоотношения приходите от данъка към края на месец август са 948.4 млн. лв. при 806.2 млн. лв. към 31.08.2007 г. За отчетния период са постъпили 54.8 % от годишния разчет. Факторите, оказали влияние върху изпълнението на данъка са следните:

- пропорционалното данъчно облагане;
- по-ниското равнище на безработица (5.89 % по данни на Агенцията по заетостта) и повишаването на доходите както в частния, така и в публичния сектор.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка към 31.08.2008 г. са 244.2 млн. лв., което представлява 70.9 % от разчета за годината. Спрямо същия период на 2007 г. постъпленията са нараснали с 12.5 млн. лв. или 5.4 %.

По патентите – приходите от патентния данък към края на месец август са 7.6 млн. лв., като това представляват приходи от патентен данък само от минали години, тъй като с нормативните промени от 2008 г. този данък от републикански става местен и постъпва в общинските бюджети.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица, данък върху доходите на чуждестранните физически лица и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица - постъпленията от тези данъци към 31.08.2008 г. са в размер на 57.5 млн. лв. при 43.6 млн. лв. за същия период на миналата година.

Постъпленията от **данъци върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни юридически лица (ЧЮЛ) и данъка върху доходите на ЧЮЛ** към август 2008 г. са в размер на 98.3 млн. лв., или 73.6 % от разчета за годината. Основната част от тези постъпления са от данъка върху доходите на чуждестранни лица – 73.2 млн. лв. и представляват данък върху вознаграждения за технически услуги.

Постъпленията от **други данъци по републиканския бюджет** за отчетния период са в размер на 124.1 млн. лв., или 84.5 % от разчета за годината. Основната част от приходите са формирани от данък върху залози за хазартни игри, данък върху приходите на бюджетните предприятия и данък върху представителни разходи.

- **Неданъчни приходи**

Отчетените **неданъчни приходи** по републиканския бюджет към края на месец август са в размер на 1 782.1 млн. лв., или 114.9 % спрямо годишния разчет. Спрямо август 2007 г. се отчита ръст от 39.6 % или са постъпили с 505.6 млн. лв. повече. Преизпълнението на неданъчните приходи се дължи в най-голяма степен на постъпилите на 1 юли по републиканския бюджет лихви по споразумението за уреждане на вземанията ни с Ирак в размер на 286.6 млн. лв. За много доброто изпълнение за периода допринасят още и от една

страна постъпилата с 50.6 млн. лв. по-висока вноска по централния бюджет от превишението на приходите над разходите на БНБ и от друга страна на доброто изпълнение на приходите от държавни такси и постъпленията от продажба на нефинансови активи по бюджетите на министерствата и ведомствата.

- **Помощи**

Постъпилите **помощи** по републиканския бюджет към 31.08.2008 г. са в размер на 116.6 млн. лв., от които средствата за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и за подобряване/улесняване на бюджетните парични потоци, съгласно чл. 32 от Договора за присъединяване на Република България към ЕС – 73.0 млн. лв. постъпили по централния бюджет и помощи в размер на 42.5 млн. лв., постъпили по бюджетите на министерствата и ведомствата.

- **Разходи по републиканския бюджет**

Общият размер на **разходите по републиканския бюджет** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската за бюджета на ЕС) към 31.08.2008 г. е 9 194.1 млн. лв., или 54.1 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г.

Основните параметри на текущото изпълнение по двете основни разходни групи – нелихвени и лихвени разходи, са както следва:

- **Нелихвени разходи**

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети) извършени през отчетния период са в размер на 4 261.0 млн. лв., което представлява 47.8 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. средства. Съпоставено с данните за същия период на 2007 г. нелихвените разходи са нараснали с 10.7 % (411.1 млн. лв.).

От структурна гледна точка с най-висок относителен дял в нелихвените разходи (38.8%) са разходите за заплати, осигурителни вноски и др. възнаграждения за персонала, които са в общ размер на 1 653.3 млн. лв., или 61.0 % от планирания размер за годината. След тях са разходите за текуща издръжка, които заемат 24.8 % относителен дял в нелихвените разходи и са в размер на 1 057.2 млн. лв. (41.4 % от разчета за годината). Това са основно разходи за горива, енергия, външни услуги, текущ ремонт, медикаменти, консумативи и др., извършени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, които попадат в обхвата на републиканския бюджет. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 474.5 млн. лв., или 47.6 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. и са основно разходи по бюджета на МТСП за обезщетения по Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца, Закона за социално подпомагане и др. Разходите за субсидии са в размер на 393.3 млн. лв. или 80.6 % от планираните за годината. Високият размер на усвоените средства за субсидии е свързан основно със средствата отпуснати от фонд „Тютюн” през месец март за изплащане на премиите на тютюнопроизводителите, съгласно Закона за тютюна и тютюневите изделия.

Капиталовите разходи и нетният прираст на държавния резерв са в размер на 682.6 млн. лв., или 31.4 % от разчета за годината, което представлява увеличение със 78.6 млн. лв. спрямо отчетените за същия период на 2007 г.

- **Разходи за лихви**

Разходите за лихви по републиканския бюджет към август 2008 г. са в размер на 477.6 млн. лв., или 71.9 % от предвидените в разчета за годината. В основната си част това са разходи за лихви по външни заеми, които са в размер на 338.3 млн. лв. Вътрешните лихви по републиканския бюджет са в размер на 139.2 млн. лв., или 87.9 % от разчета за годината.

- **Нетният размер на трансферите по републиканския бюджет** към август 2008 г. е 4 025.4 млн. лв., което представлява 64.2 % от разчета за годината, в т.ч.:

- Бюджетните взаимоотношения с общините включват нето предоставени трансфери в размер на 1 698.0 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 1 479.5 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер 114.7 млн. лв., нетни трансфери от други бюджети в размер на 104.9 млн. лв. и възстановени субсидии от предходни години в централния бюджет – 1.1 млн. лв.

- На социално-осигурителните фондове – 1 636.3 млн. лв., което представлява 55.3 % от годишния разчет.

- На съдебната власт – 219.5 млн. лв., или 65.9 % от одобрения размер за годината.

- На Народното събрание – 22.6 млн. лв., което представлява 42.6 % от заложените в разчета за годината.

- Частта от **вноската на България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към август 2008 г. от централния бюджет възлиза на 430.1 млн. лв., което е в съответствие със законодателството на ЕС за системата на собствените ресурси.

- **Положителният баланс** по републиканския бюджет към края на месец август 2008 г. е в размер на **3 651.7 млн. лв.**

- **Финансиране на дефицита чрез операции по дълга**

По показателя **погашения по външни заеми** по централния бюджет (позиция във външното финансиране) за изтеклите осем месеца на 2008 г. са изплатени 680.8 млн. лв. През месец август са извършвани редовни погашения към Световната банка в размер на 3.8 млн. лв., няма активирани нови държавни гаранции и предвидените средства за покриване на този риск не са използвани.

По държавните инвестиционни заеми за отчетния период са усвоени средства в размер на 150.3 млн. лв., съответно 114.4 млн. лв. по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 35.9 млн. лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество. Изплатените главници са в размер на 60.2 млн. лв., от които 41.7 млн. лв. са по бюджетите на министерствата и 18.5 млн. лв. от крайните бенефициенти.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): за периода от началото на годината до края на месец август е отчетено отрицателно нетно финансиране с ДЦК в размер на 190.8 млн. лв., като са емитирани общо ДЦК на стойност 193.4 млн. лв. /номинална стойност общо 200 млн. лв., от които 30 млн. лв. са тримесечни съкровищни бонове, 65 млн. лв. петгодишни и 105 млн. лв. десетгодишни облигации/. За отчетния период платените погашения по ДЦК са в размер на 384.1 млн. лв.

III. Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт към месец август 2008 г. са постъпили приходи в размер на 51.6 млн. лв., които представляват 99.2 % от предвидените за годината. Най-голям относителен дял в постъпленията заемат приходите от съдебни такси – 42.3 млн. лв.

Разходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 237.1 млн. лв., или 61.5 % от планираните за годината (385.3 млн. лв.).

IV. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към месец август 2008 г. са в размер на 3 453.0 млн. лв., или 70.8 % от разчетите за годината. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски (3 402.6 млн. лв.) представляват 98.5 % от общия размер на постъпленията по бюджетите на социално и

здравно-осигурителните фондове, в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 2 701.1 млн. лв., а от здравноосигурителни вноски – 701.4 млн. лв.

Разчетените по ЗБДОО и ЗБНЗОК за 2008 г. **разходи** на социалното осигуряване са в размер на 7 750.1 млн. лв. Към месец август 2008 г. социално и здравно осигурителните фондове са извършили разходи в общ размер на 4 916.9 млн. лв., което представлява 63.4% от годишния разчет, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 3 852.8 млн. лв., а здравноосигурителните плащания - в размер на 978.2 млн. лв.

V. Общини

Постъпилите **приходи** по бюджетите на общините към края на месец август 2008 г. са в размер на 1 156.2 млн. лв., което представлява 65.8 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2008 г. Преобладаващ дял (61.0 %) заемат неданъчните приходи, които основно представляват приходи от общински такси и постъпления от продажба на нефинансови активи.

Извършените **разходи** по местните бюджети са в размер на 2 616.5 млн. лв., или 80.1 % от разчетените към ЗДБРБ за 2008 г.